

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan

ADABIY-BADIIY, MA'NAVIIY-MA'RIFIY, IJTIMOIIY GAZETA

2021-yil 18-iyun / № 25 (4632)

КАТТА ЎЗГАРИШЛАР БОШЛАНМОҚДА

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Кеча давлатимиз раҳбари Андижон вилоятига ташриф буюрди. Ташриф давомида вилоят ҳаётида катта ўзгаришлар, бунёдкорлик ишлари, янги лойиҳалар амалга оширилиши буйича тамал тоши қўйилди.

Андижон вилоятининг Асака туманида кад ростлайдиган Asaka City мажмуи мамлакатимиз ва халқимиз қудрату шавқатини ўзида намойён эта оладиган масканлардан бирига айланган. Зеро, «Asaka city» турар жой мажмуаси барча қулайликларга эга замонавий шаҳарча бўлиши қўзда тутилган.

Давлатимиз раҳбарининг “Андижон вилояти Асака туманини ободонлаштириш ва архитектура кифёсини янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилингани, бу ҳужжат эса Асака тумани кифёси ва аҳоли турмуш тарзида катта ижобий ўзгаришлар ясалишига ўзига хос дастур бўлганини таъкидлаш жоиз. Ҳаммаси шундан бошланди. Асака туманидаги Халқ қабулхонаси томонидан 500 йиллиги муносабати билан Тошкентга келган невис олими Альфред Курелла беназир бобокалонимизнинг шахси ва ижоди-га бағишланган “Буёқ шоирнинг қайта кашф этилиши” номли эсседа Навоийни Фарбий Европада буюқ шоир сифатида янада машҳур бўлишига салмоқли ҳисса қўшди.

паст, ишсизлик, электр, йўл, ичимлик суви, газ таъминоти ва бошқа ижтимоий соҳаларда муаммолар тўпланиб қолган, оилалардан келиб тушган муружаатлар сони ортган ҳудудлар оғир ҳудуд сифатида белгилаб олиними мумкин.

дида қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, электр таъминоти, ички йўллар, пиёдалар йўлаклари, йўл бўйларига тунги ёриткичлар ўрнатиш ва таъмирлаш билан боғлиқ тадбирлар шулар жумласидан. Юқорида кайд этилганларни оддий қилиб, минглаб иш ўринлари яратилиши, минглаб оилаларнинг ўз хонадонларга эга бўлиши ва истикболда туманимизда бизнес муҳити ривож топиши билан изохлашимиз мумкин.

Таниқли олима, Навоий газаллари, рубоий ва афоризмларининг невис тилига таржимаси ҳамда киёсий лингвоэтикс таҳлилининг бадиий қиммати ҳақида салмоқли илмий ишлар муаллифи Ровияжон Абдуллаева “Дунё” ахборот агентлиги муҳбирига Германия олимларининг буюқ бобокалонимиз ижодий меросини ўрганишга бўлган қизиқиши ҳақида сўзлаб берди.

НАВОИЙ ИЖОДИ ГЕРМАНИЯДА ЎРГАНИЛМОҚДА

— Германияда Алишер Навоий ижодида кизиқиш, ушбу бебаҳо меросга турлича ёндашулар доимо кузатилган, — дейди олима. — “Манзури шаҳаншоҳи Хуросон” дея улуғланган, “Шамс ул-миллат” дея ардоқ топан Навоий таваллудининг 500 йиллиги муносабати билан Тошкентга келган невис олими Альфред Курелла беназир бобокалонимизнинг шахси ва ижоди-га бағишланган “Буёқ шоирнинг қайта кашф этилиши” номли эсседа Навоийни Фарбий Европада буюқ шоир сифатида янада машҳур бўлишига салмоқли ҳисса қўшди.

Мустикаллик йилларида Германияда Навоий меросини ўрганишга эътибор янада кучайди ва ҳазратнинг таваллуди саналарида Берлинда унинг ҳаёти ва ижодида бағишланган халқаро анжуманлар ўтказилди.

Невис шарқшунослари Хаммер Пургшталь, Альфред Курелла, Зигфрид Клайнмхел, Клаус Шёнинг, Марк Кирхнер ва венгер олими Херман Вамбери ўз даврида яратган илмий тадқиқотлари билан бобоимизнинг улкан адабий-маънавий меросини Фарб жамоатчилигига таърифга қўйди. Шу боис уларни невис, аниқроғи, Европа навоийшунослари, деб аташ мумкин.

Навоий асарларининг Германияда янада кенг қўламада ўрганиши ва таржима қилинишига 1998 йилда Берлин Хумбольдт университетда бўлиб ўтган Ўзбекистон маданият кунларининг очилиш маросими ҳам катта туртки бўлган эди. Ушанда Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири Абдулла Орипов шундай деганди: “Муҳтарам анжуман катнашчилари, мен Дантенин “Илохий комедия” асарини ўзбек тилига таржима қилиб, Фарбий Европа адабиёти олдидagi қарзимни уздим. Эркин Воҳидов эса Гётенинг “Фауст”ини ўзбекчага ўтириб, олмон адабиёти олдидagi бурчини бажарди. Нима сабабдан олмонлар буюқ мутафаккири Гёте Шарқ адабиёти, жумладан, Навоий яшаган давр адабиёти вакиллари унга пир тутганини ва бу орқали ўз миллий адабиёти тараққиётига катта ҳисса қўшганини била туриб, Навоийни қойиллатиб таржима қилишмапти”, деган эди.

ЗУМРАД ДИЁРИМ ХАЁЛЛАРИ

Адиб, таржимон, мунаққид Иброҳим ҒАФУРОВ билан суҳбат

— Адабиёт — адаб ва тарбия воситаси, лекин у бутунги кунда ўзининг ана шу азалий вазифасидан чекинмаётими?

— Саволингизда сирли сандикчи очадиган сўзлар муҳрланган: “адаб ва тарбия воситаси”, “азал вазифа”, “чекениш”. Буларни, мисол учун, “ложувард осмон”, “ложувард еру замин”, “ложувард туйғулар” каби сўзлар билан киёсласа, ўрни борми? Ўзбекистон менинг кўзимга бошдан охир зумрад диёр бўлиб кўринади, шунга киёсласак, сиз билан бизнинг хозирги хаёларимизнинг мабодо, ўрни борми? Узоқ-узоқлардан айлантириб олиб келсак, ҳатто музаам Олтин Қозик атрофида чилвир ташласак, уларни бир нуқтада бирлаштириб, бир ёруклик нуқтасига айлантириб бўлармикин? Ҳаётда бир нарсани кузатиб, доим хайрат бармоғини тишлайман. Озодалиги ва соғломлигидан ялтираб турган сиздан соғиб олинган сунни ярақлаган чинни қосага сузиб қўйсангиз, кўп вақт ўтмай парда тортиб қаймоқ боғлайди. Қаймоқни кумуш қосиқчада аста сузиб оласиз. Бу қаймоқ эрининг азал яратилиш рангига ўхшайди, ним сарғимтил сирли товланади. Кейин бир зум ўтмай яна қосага қарайсиз: яна чинни қосанинг сути парда тортиб қаймоқ бойлаганини кўрасиз. Кумуш қосиқчангиз билан аста сузиб оласиз. Яна бир зумдан сўнг қарасангиз, қосангиздаги сут яна парда тортиб қаймоқ бойлаганини кўрасиз...

2

ТАҚДИМОТ, ФЕСТИВАЛ ВА ХОТИРА ТАДБИРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИДА

Ёзувчилар уюшмасида Ўзбекистон халқ шоири, драматург Рамз Бобожон таваллудининг 100 йиллигига бағишланган хотира тадбири бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси Сирожиддин Саййид ўтказилаётган мазкур тадбир Рамз Бобожон ижоди-га кўрсатилаётган юксак ҳурмат-эътиборнинг дебосчаси эканлигини, шоир номини абадийлаштириш ва адабий меросини ёш авлодга етказиш муҳимлигини таъкидлади. Айни пайтда Уюшма томонидан адиб асарларини чуқур ўр-

ганиш мақсадида жойларда анжуманлар ташкил этиш, ижод мактабларида маҳорат дарсларини ўтказиш, драматург ҳаёти ва ижодини акс эттирувчи ҳужжатли фильм яратиш, шоир яшаган уйга ёдгорлик лавҳи ўрнатиш ҳамда унинг “Сайланма”сини нашрга тайёрлаш каби чора-тадбирларни амалга ошириш қўзда тутилган. Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби Иброҳим Ғафуров ва профессор Муҳсин Муҳиддинов шоир ҳаёти ва ижодининг туб моҳияти ҳамда асарларининг энг муҳим жиҳатлари ҳақида сўз юритиб, у билан боғлиқ унутилмас хотираларни ёдга оlishди.

Хотира тадбирида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ҳамид Тўхтаев Рамз Бобожоннинг “Юсуф ва Зулайхо” драматик достонидан монолог ижро этди. “Онажоним — шеърят” тўғраги аъзолари шоир шеърларидан намуналар ўқишди.

остида ёшлар фестивали бўлиб ўтди. Унда юртимизда яшаб келаётган турли миллат вакиллари — истеъдодли ёшларнинг чиқишлари намойиш этилди.

Тадбир доирасида мамлакатимизда ташкил этилаётган китобхонлик беллашуварларининг ғойиблари тақдирланди. Фестивалда эл ардоғидаги санъаткорлар, шоир ва ёзувчилар иштирок этиб, даврага файз киритишди.

4-5

